

Audiniai

Audiniai

Medvilnė (CO)

- Medvilnė – vienas iš dažniausiai naudojamų pluoštų drabužių gamyboje. Medvilnė puikiai sugeria drėgmę ir nesielektrina.
- Medvilnė puikiai tinka drabužiams, kurie tiesiogiai liečiasi su žmogaus oda. Medvilnės pluoštas leidžia kvėpuoti kūnui ir tuo pačiu apsaugo jį nuo perkaitimo.
- Medvilninis audinys yra labai tvirtas, sunkiai plyšta. Trūkumas – itin glamžosi. Veikiant tiesioginiams saulės spinduliams medvilninis audinys pagelsta ir palaipsniui pradeda dūlėti. Drėgmė ir užterštas oras pagreitina šį procesą.

PRIEŽIŪRA: Medvilnė lengvai skalbiama, lengvai pašalinami nešvarumai ir dėmės. Šis pluoštas atsparus aukštai lyginimo temperatūrai. Medvilninius gaminius patariama skalbti iki 60° temperatūroje, o lyginti žemesnėje kaip 150° C. Kadangi medvilninis pluoštas pakankamai atsparus temperatūrai, tai pasirenkant skalbimo ar lyginimo temperatūrą reikėtų atsižvelgti į kitus pluoštus esančius audinyje.

PLUOŠTŲ DERINIAI:

- Medvilnė dažnai maišoma su kitais pluoštais, ypač su poliesteriu ir poliamidu. Šie sintetiniai pluoštai suteikia audiniui tvirtumo ir palengvina jo priežiūrą. Gaminiai geriau išlaiko formą ir greičiau džiūsta.
- Modalas ir viskozė suteikia audinio paviršiui glotnumą, toks audinys geriau sugeria drėgmę.
- Medvilnės pluoštas nėra tamprus, todėl jis dažnai maišomas su elastanu.
- Kad gauti flanelę, audinio paviršius pašiaušiamas – jis tampa minkštesnis ir geriau išlaiko šilumą.

| viršų

Linas (LI)

- Linas yra tvirtesnis už medvilnę.
- Lyginant su medvilne, lininis pluoštas greičiau sugeria drėgmę ir labiau praleidžia orą.
- Lininis audinys maloniai vėsina kūną.
- Dėl to, kad lino pluoštas dengiamas vašku, audinys blizga labiau už medvilninį audinį ir yra mažiau teplus.
- Linas atsparus saulės spinduliams ir beveik neblunka.
- Linas yra glamžus, tačiau puikiai išsikaba, jei drabužio kurį laiką nenešiojate.

PRIEŽIŪRA: Linas greitai džiūsta. Iš visų tekstilės pluoštų jis labiausiai atsparus temperatūrai. Lyginant su garais ar lyginant drėgną gaminį aukštoje temperatūroje (3 taškai) lininis audinys tampa glotnus. Skalbiant lininius gaminius reikia vengti stipraus trynimo, o skalbiant skalbimo mašina – nenaudoti intensyvaus skalbimo režimo. Jei neleisite lininiams gaminiams visiškai išdžiūti, nuo drėgmės gali atsirasti dėmės.

PLUOŠTŲ DERINIAI: Derinant liną su kitais pluoštais jis tampa patvarus ir lengviau prižiūrimas.

- Cheminiai pluoštai mažina glamžumą.
- Paprastai linas derinamas su poliesteriu ir viskoze, o elastanas suteikia audiniui tamprumą.
- Dažniausiai naudojamas natūralios spalvos linas, bet dėl savo pluošto struktūros yra lengvai dažomas įvairiomis spalvomis arba yra balinamas.

| viršų

Vilna (WO)

Pasaulyje yra auginamos įvairių rūšių avys ir jų vilna skiriasi savo savybėmis. Vilnos kokybė taip pat priklauso nuo to, nuo kurios avies vietos ji nukirpta.

- Iš visų tekstilės pluoštų vilna geriausia sulaiko šilumą.
- Vilnos pluoštas turi savybę išlaikyti didelį kiekį drėgmės, nors oras yra karštas ir sausas. Todėl dėvint vilnonius gaminius santykinė odos paviršiaus drėgmė yra pakankamai aukšta. Kadangi yra išgarinamas minimalus drėgmės kiekis, tai dėvint vilnonius drabužius kūnas neprakaituoja.
- Dykumoje ar karštą vasaros dieną patariama dėvėti drabužius iš plono vilnonio audinio. Tai padeda išlaikyti kūno drėgmę. Taip pat vilnonis pluoštas turi savybę atstumti vandenį, t.y. vanduo lašais nuvarva nuo vilnonio audinio.
- Vilnonis pluoštas lengvai sugeria kvapus, pavyzdžiui prakaito kvapą, tačiau tuo pačiu ir neutralizuoja jį. Todėl dėvint vilnonius drabužius prakaito kvapas mažiau jaučiamas, nei dėvint sintetinio audinio drabužius.
- Laikui bėgant vilnonis audinys turi savybę plonėti. Pluoštas nėra atsparus šarmams, balikliams, karščiui ir saulės spinduliams.

- Vilnonių gaminių negalima rengtis iš karto po garinimo.
- Vilnoniai gaminiai ilgiau liks nesusiglamžę, jei kelias dienas po cheminio valymo laikysite juos pakabintus.

PRIEŽIŪRA: Vilnonius audinius dažniausiai patariama valyti cheminiu būdu, o ne skalbti. Bet kuriuo atveju vadovaukitės priežiūros etikete, kurioje nurodyta kaip skalbti gaminį.

- Vilną galima skalbti tik žemoje temperatūroje.
- Vilnonius gaminius reikėtų skalbti atsargiai, vengti stipraus trynimo. Nepatariama mirkyti ar ilgai laikyti vandenyje.
- Negalima gaminio gręžti ar džiovinti pakabinius. Išskalbtą gaminį patariama susukti į rankšluostį ir tokiu būdu nusausinti. Džiovinti horizontaliai, nes drėgnos vilnos svoris gali būti iki trijų kartų didesnis ir dėl to gaminys gali prarasti formą.
- Vilnonių gaminių negalima džiovinti saulėje, kadangi audinys gali išblukti ir pagelsti.

| viršų

Kašmyras (WS) tai pati brangiausia vilnos rūšis gaunama iš Kašmyro ožkų vilnos.

- Kašmyras labai minkštas ir šiltas.
- Kadangi šis pluoštas labai brangus, tai naudojamas tik itin aukštos kokybės gaminių gamyboje.
- Paprastai kašmyras maišomas su avių vilna. Kad pabrėžti gaminio minkštumą, kašmyro pluoštas maišomas su merino vilna. Taip pat kašmyras gali būti maišomas su šilku, medvilne ir sintetiniais pluoštais.
- Nors kašmyras veliasi labiau nei avių vilna, tačiau drėgmę jis sugeria geriau.

PRIEŽIŪRA: Priežiūros reikalavimai tokie patys kaip ir kitų vilnonių gaminių, tačiau patariama elgtis dar švelniau ir atsargiau.

| viršų

Angoros vilna (WA) gaunama iš Angoros triušių vilnos.

- Angoros vilna yra pati ploniausia. Pluošto sudėtyje yra daug oro tarpų, dėl to jis labai gerai šildo.
- Taip pat gerai sugeria drėgmę.
- Pluošto paviršius yra blizgus bei glotnus ir vilnos siūleliai lengvai „išslysta“ iš verpalų, ypač kol gaminys yra naujas. Todėl ant gaminio paviršiaus susidaro vilnos gumuliukai. Jeigu juos atsargiai nuvalysite šepečiu, gaminys atgaus savo pirminę išvaizdą.
- Paprasčiau audiniams nenaudojama gryna angoros vilna. Kad suteikti audiniui minštumą ji maišoma su avies ir alpakos vilna, poliamidu ar poliakrilu.

PRIEŽIŪRA: Priežiūros reikalavimai tokie patys kaip ir kitų vilnonių gaminių, tačiau patariama elgtis dar švelniau ir atsargiau.

| viršų

Šilkas (SE)

- Šilko pluoštas gerai sugeria drėgmę ir yra pralaidus orui. Kadangi jis puikiai sugeria kūno išskiriamą drėgmę, tai odos paviršius visada išlieka sausas. Šilkas turi savybę sugerti drėgmę net iki 1/3 savo svorio, bet tuo pačiu audinys išlieka sausas.
- Vasarą gaminiai iš šilko maloniai vėsina, o žiemą šildo kūną.
- Jei drėgmė nėra didelė, audinys gali elektrintis.
- Prakaitas kenkia šilkiniam audiniui. Todėl dažnai gaminamas glamžytas audinys, kad išvengtų neigiamo mineralinių rūgščių poveikio.
- Kad suteikti audiniui patvarumo dažnai naudojamos organinės rūgštys. Jų dėka šilkinis audinys tampa šiugždantis.
- Iš visų pluoštų šilkas yra mažiausiai atsparus ultravioletiniams spinduliams..

PRIEŽIŪRA: Dažnai audinio priežiūra priklauso ne nuo šilko pluošto, bet nuo jo spalvos ir apdirbimui naudojamų medžiagų. Kai kuriems šilkiniams audiniams rekomenduojamas tik sausas cheminis valymas, nes jų apdailai naudojamos medžiagos tirpsta vandenyje. Skalbiant šilkinius gaminius būtina vadovautis priežiūros etiketėse nurodytais patarimais. Negalima gaminių mirkyti, patariama skalbti rankomis naudojant specialias skalbimo priemones. Negalima gręžti – išskalbtą gaminį patariama susukti į rankšluostį ir tokiu būdu nusausinti. Džiovinti pakabinius vėsioje patalpoje. Jei reikia lyginti, tai patariama daryti iš blogosios pusės ir naudoti žemą lyginimo temperatūrą. Aukšta temperatūra kenkia gamino spalvai, o taip pat galite jį sudeginti. Šilkinius gaminius draudžiama balinti.

| viršų

Viskozė (VI)

- Savo savybėmis viskozė yra panaši į medvilnę, bet geriau sugeria drėgmę ir dėl to yra labiau higieniškas pluoštas.

- Viskozės audinys yra lengvas ir minkštas.
- Gryna viskozė yra blizgi ir pusiau peršviečiama.
- Deja, bet viskozė glamžosi labiau nei medvilnė.
- Vizkozė nesielektrina.

PRIEŽIŪRA: Vandenyje viskozės pluoštas padidėja net keturis kartus daugiau nei medvilnė. Taip pat pluoštas turi savybę tįsti. Gaminius iš viskozės patariama chemiškai valyti, nes skalbiant pluoštas silpnėja. Jei skalbiate skalbimo mašinoje, rinkitės atsargią skalbimo programą. Jei skalbiate rankomis, viskozės gaminio ilgai nemirkykite, taip pat negręžkite – tik „nuspauskite“ vandenį. Kadangi gaminiai iš viskozės yra glamžūs, tai po džiovinimo juos būtina išlyginti, kad gaminys atgautų pradinę išvaizdą.

PLUOŠTŲ DERINIAI: Kad gaminiai geriau išlaikytų savo formą, dažnai viskozės pluoštas maišomas su medvilne ir poliesteriu.

| viršų

Poliamidas (PA)

- Tai sintetinis pluoštas, kuris yra elastingas, neglamžus ir labai atsparus trinčiai (maždaug 10 kartų labiau nei medvilnė ir 20 kartų labiau nei vilna).
- Poliamido trūkumai – labai elektrinasi, mažai atsparus aplinkos poveikiui ir saulės spinduliams, t.y. blunka ir yra linkęs pilinguotis.
- Poliamidas gaminiams suteikia tvirtumo ir ilgina tarnavimo laiką.

PRIEŽIŪRA: Gaminius, kuriuose yra poliamido patariama skalbti 40° C temperatūroje. Negalima naudoti baliklių. Negalima skalbti karštame vandenyje naudojant chemines priemones, nes poliamido pluoštas susitrauks. Patariama lyginti nuo 110° C iki 130° C įkaitintu lygintuvu ir tai daryti reikia greitai ir atsargiai, nes audinys gali pradėti blizgėti. Rekomenduojama naudoti antistatinės priemonės.

| viršų

Poliesteris (PL)

- Tai cheminis pluoštas, kurio teigiamos savybės yra šios: labai tvirtas, atsparus trinčiai, beveik nesiglamžo ir nesugeria drėgmės, todėl gaminiai greitai džiūsta.
- Poliesteris dažnai maišomas su vilna, medvilne ir linu. Tokie gaminiai mažiau glamžosi, geriau išlaiko formą, yra atsparesni trinčiai.

PRIEŽIŪRA: Galima skalbti rankomis ar skalbimo mašina 40°C temperatūroje. Venkite stipraus gręžimo. Skalavimui naudokite specialias priemones. Gaminius džiovinkite pakabintus. Lyginkite žemoje temperatūroje.

| viršų

Poliakrilas (PC)

- Tai sintetinis pluoštas, kuris yra labiau elastingas nei acetatas ir viskozė, todėl mažiau glamžosi.
- Akrilas nesugeria drėgmės, todėl greičiau išdžiūsta ir yra lengviau prižiūrimas.
- Akrilas dažnai maišomas su kitais pluoštais ir naudojamas mezginiuose.

PRIEŽIŪRA: Priežiūra priklauso nuo to, su kokiais pluoštais akrilas yra maišomas. Visada vadovaukitės priežiūros etiketėse nurodytais patarimais. Rekomenduojama lyginti iki 150° C temperatūroje.

| viršų

Elastanas (EA)

- Elastano pluoštas nėra patvarus ir visai neatsparus karščiui.
- Aukštoje temperatūroje pluoštas pagelsta.
- Paprastai elastanas naudojamas su kitais pluoštais.
- Net ir mažas procentas elastano audiniams suteikia elastingumą.

PRIEŽIŪRA: Veikiamas prakaito elastanas praranda savo elastingumą, todėl stipriai purvinų drabužių nepatariama ilgai laikyti neskaltų. Prakaitas, jūros vanduo, chloras ir saulės spinduliai neigiamai veikia elastaną – jis pradeda irti. Skalavimo temperatūra priklauso nuo pluošto rūšies. Lyginimo temperatūra turi būti žema, nes elastanas nėra atsparus karščiui. Džiovinant gaminius su elastanu reikia vengti tiesioginių saulės spindulių.

Praktiški patarimai